

Ó, te lengyel anya, miket ábrándozol a lányodról...

– Ó, kérem szépen! – fordul hozzám, három lányos anyához a nő, aki a negyedik fát szülte. – Ha nekem lányom lehetne! Ó, az egészen más volna. Mintha csillagot nézegetnék. Öltöztetném. Édességekkel halmozom. Nem mondom, a fiaimmal kemény vagyok. Sokat követelek tőlük. Mert mindig ez a magas lóról való beszéd, ez a soha semmi sem jó, ez a lekezelés. Be kell törni őket. Rövid pórázra fogni. Kötelessé-

gükké tenni. Például a szemétlehordást és az ilyenfajta gyakorlati dolgokat. Kicsi kortól kezdve. A lány, ó, a lány... Az teljesen más eset. Nem hagynám semmit dolgozni otthon. Hercegnőt nevelnék belőle. Lábujjhegyen járnék körülötte, és úgy figyelném, virágzik-e már.

– Nem tanítaná meg varrni, takarítani, főzni?

– Nem. Egyáltalán. Mert, kérem szépen, az élet a nők számára borzalmas. Az majd úgyis megtaníttja őt.

MALGORZATA KAROLINA PIEKARSKA

Csóka néni osztálya

(részlet)

Egy újabb nap, amikor Fekete Mihály nem jött iskolába. Úgy tűnik, közeledik a tavasz. Mintha még hideg lenne odakint, de... mi történt vele? Ha megfázott volna, Kinga biztosan tudna róla valamit. Az osztályban azonban senki sem tudott semmit Mihályról. Az első nap Kinga szomorkodott a távolléte miatt. Másnap megtörtnek tűnt. Mihály nem vette fel a telefont. Otthon senki sem nyitott ajtót.

Kinga csak harmadnap kapott egy sms-t: „ugorj be este”.

„Ugorj be este. Könnyű ilyet írni. Mit képzelsz magáról? – Elgondolkodott. – Előbb két napig nem ad életjelet magáról, aztán mintha mi sem történt volna, ír egy sms-t ilyen szöveggel.”

Egész délután ez járt a fejében. Menjen, vagy ne menjen Mihályhoz? Telefonált Gittának.

– Szerintem menj – hallotta a kagylóban iskolatársa hangját. – Matyi egyszer azt mondta nekem, hogy olyan ügyekben, mint a szerelem vagy a barátság, nem érdemes fennhordani az orrunkat.

– Ne már... Ő csak nem gondolja ezt?

– Talán mégis!

– De nem mindenki gondolja ezt. Például nézd...

– Kamilla esetét Mihállyal, akarta mondani, de beleharapott a nyelvbe. Gyorsan elbúcsúzott Gittától, és készülődni kezdett. Gondolatai azonban csak visszavisszatértek Kamillához és Mihályhoz. A történethez, amely már egy ideje feldúlta a nyugalmát. Nem akart farkast kiáltani. Nem most, amikor Mihály három nap hallgatás után végre jelentkezett. De nem

tudott úrrá lenni afölött, ami befészkelte magát a fejébe. Talán Mihály nagy hallgatásának éppen Kamillához volt köze?

Kinga felfrissítette az arcát tonikos lemosóval. A tükörben enyhén rózsás színűnek látta a bőrét. Ezen a napon szépen akart festeni. „Mert talán Mihály... mert talán Mihálynak... mert talán Mihálylyal...” – gondolta Kinga, de még gondolatban is félt befejezni a mondatot, amely a fejében motoszkált. Úgy hessegette ezt a gondolatot, mint a legszemtelembb legyet, és a hajkefélésre összpontosított. Vajon Mihály azért vár rá, mert valami kellemetlen dolgot akar vele közölni?

*

Amikor Mihály ajtót nyitott, Kinga egy másik embert pillantott meg maga előtt. Nagyon megváltozott az arca.

– Végre itt vagy – mondta, és anélkül, hogy hagyta volna Kingának a kabátját levenni, hajába fúrta az arcát.

– Mi történt? – kérdezte, és rájött, hogy ostoba és gyerekes volt minden kétsége, ami az utóbbi napokban gyötörte. Hogy valami nagyon fontos dolog történt. Mihály hallgatott, és Kinga haját cirógatta. Aztán végre megszólalt:

– Anya kórházban van.

– Balesete volt?

– Nem... nem erről van szó – felelte Mihály, és csöndben segítette Kingának felakasztani a kabátját.

– Kérsz teát? – kérdezte, amikor bementek a szobába.

– Nem. Mondd, mi történt?

– Teát kell főznöm – makacskodott Mihály. Mintha nem is lenne teljesen jelen, tűnt fel Kingának. Mindketten mély hallgatásba burkolózva mentek a konyhába. Mihály lassan gyújtott a teaáskanna alá. Bögréket tett az asztalra. Kinga elnézte a mozdula-

taít. Olyan lassúak voltak, mintha ez nem is Mihály, hanem egy idegen volna.

– Három napja vártam tőled valamilyen jelet. Mondd, mi történt?

– Nem tudom, mit mondhatnék neked.

– Mit nem tudsz? Mihály, könyörgök, mondd el! Tudod, hogy én... – Kinga hangja remegni kezdett. – Hogy téged...

Mihály megérintette Kinga ajkát.

– Tudom.

Újból rájuk szakadt a hallgatás.

– Csinálj nekem is teát. Citromlével a legjobb – mondta Kinga, és nagy nehezen leült a konyhai asztalhoz. – Mondd el. Mi történt anyáddal?

– Köhögött. Már hetek óta köhögött. Berekedt – most Mihály gyorsan, szakadozottan kezdett beszélni, miközben egy láthatatlan pontra szegezte a tekintetét valahol a konyhaszekrény fiókjai között. – Mindenféle lehetséges betegséggel kezelték. De nem segített. Azt hittük, hogy valamilyen vírus okozta. De kiderült, hogy rák. Gégerák. Ki fogják vágni neki. Örökre elveszíti a hangját. Soha többé nem fogom hallani, ahogy hív engem. Nem fogom hallani, ahogy dudorászik a fürdőszobában. Nem fogom őt hallani! Érted?! – az utolsó szavakat Mihály már ordította, és... Kinga legnagyobb ámulatára, sőt, a saját magára is, elsírta magát. Gyorsan hátat fordított Kingának, és remegő kézzel kiöntötte a forró vizet a bögrébe. Kinga félt odamenni hozzá. Nem akarta, hogy Mihály megtudja: látja a könnyeit.

– De élni fog? – kérdezte, habár nagyon igyekezett, hogy a kérdése inkább ténymegállapításnak hason. Hogy érezni lehessen a hangjában a magabiztosságot: minden jóra fordul. Mihály lopva megtörölte a szemét. Az asztalra tette a bögréket, és egyenesen Kingával szemben leült.

– Igen. Állítólag sokan élnek gége nélkül. Egyesek életük végéig suttognak. Mások készüléket vesznek maguknak. Ez a nyakukra helyezve a hangszálak rezgését automatikusan átalakítja olyasféle géphanggá, mint amilyen Darth Vaderé – Mihály mindezt szenvtelenül sorolta, miközben a teát kevergetve idegesen csapkodta kanálával a bögre falát.

– Mihály... fontos, hogy élni fog.

– De Kingus! Miféle élet lesz az? – robbant ki Mihály, a hangjából pedig olyan gyötrődést lehetett kihallani, hogy Kingának még a hideg is végigfutott a hátán.

– Hang nélkül? A halaknak sincsen hangjuk, mégis élnek... – nyugtatni akarta Mihályt, de semmire

sem ment vele. Mihály egyre hangosabban és egyre gyorsabban kezdett beszélni.

– Mit jössz itt nekem a halakkal... Jobban tennéd, ha megmondanád, hogy miből fogunk élni?

– De hiszen... – kezdte Kinga, miközben hirtelen tudatosodott benne, mitől is fél igazából Mihály. Mi rejtőzik a kérdése mögött. De még mielőtt bármit is tudott volna szólni, Mihály maga kezdett beszélni. Hadarni. Még gyorsabban, mint az előbb. Szinte köpködté a szavakat.

– Egy néma rádióriporter! Bemondónó hang nélkül! Rádió süketnémáknak! Hallottál már valaha is ilyesmiről? Mert én soha. Rokkantanysugár? Mire megyünk vele? Miből fizetjük ki a lakást? A telefont? Korábban nem gondoltam ilyesmikre. De kihallgattam a beszélgetését az orvosi szobában a kezelőorvosával. Amikor megkérdezte tőle, hogy a férje el tudja-e tartani a családot. Kingus! Miféle férj? A francba! Nemcsak hogy férje nincsen, de még gyerektartást sem kap utánam! A hangjától megfosztva pedig nem fog pénzt keresni. Eddig viszont még harmadik műszakot is vállalt egy éjszakai betelefonálós műsorban.

– És anyád mit válaszolt neki?

– Nem tudom. Az ápolónő kitessékelt az előszobából.

– Mit csinálunk? – kérdezte Kinga rövid csöndet követően.

– *Csinálunk?* – Mihályt megdöbbenette a többes szám Kinga kérdésében.

– Mihály... én... A te problémáid az... tudod... mintha az enyéme is lennének... – válaszolta Kinga suttogva, és bátortalanul megfogta Mihály kezét.

– El akarok menni segítséget kérni apától – zihált Mihály kurta hallgatást követően. Kinga szeme elkerekedett. Még emlékezett rá, mit mesélt Mihály az apjáról. Hogy mennyire nem akarta őt, hogy még a nevét sem kérdezte meg... Kérdőn nézett Mihályra.

– Eljössz velem holnap a rádióba? – kérdezte Mihály halkán.

– Persze – válaszolta Kinga.

Mihály ekkor nézett először a szemébe. Így maradtak néma csöndben pár pillanatig. Csak a konyhai óra számolgatta halkán a másodperceket.

*

– Honnan tudod, hogy a munkahelyén van? – kérdezte Kinga Mihályt. Kézenfogva sétáltak át a rádió parkolóján.

– Tudom, és kész – válaszolta Mihály. A világ minden kincséért sem árulta volna el, hogy azóta a bizonyos rádióbeli látogatás óta már volt itt párszor megfigyelni „azt az embert”. Szó szerint így nevezte őt gondolatban. „Az az ember”. Most mégis szüksége lett rá. Szüksége lett rá, mert „az az ember” hirtelen átváltozott az apjává. Olyan igazi apává, amelyenről mindig is álmodozott. Olyanná, akire jobban szüksége volt, mint eddig bármikor a korábbi élete során.

Leültek egy padra. Elég hideg volt, de Mihály tudta, hogy mindjárt négyet üt az óra, és az az ember kijön az épületből, odamegy a nem túl messze parkoló Opeljéhez, és elhajt vele. Homloegyenesen ellenkező irányba, mint amerre Mihály lakik.

– Mit akarsz neki mondani?

– Hogy... – kezdte Mihály, de nem fejezte be. Az az ember éppen megjelent az épülettömb kapujában. Mihály odafutott hozzá.

– Elnézést... – kezdte Mihály, és elnémult. Nem tudta, miként folytassa. Olyan szempár nézett rá, amelyet a tükörből ismert. Egyszer már összeakadt a tekintetük. Ez az ember láthatóan zavarban van. Mihály látta rajta, hiszen csak a zsebéből elővett autókulcsot nézte.

– Mit akarsz, kölyök?

A kérdés nem volt biztató, Mihály ennek ellenére folytatta:

– A fia vagyok... a te... fiad, és...

– Ide figyelj, kölyök! – a férfi hirtelen vágott Mihály szavába, és rá sem nézve kinyitotta az autó ajtaját. – Nem tudom, mit akar elérni anyád azzal, hogy

ideküldött téged, de mondd meg neki, hogy semmit sem ért el vele. A válaszom az, ami már évekket megelőzött is volt. Lehetett ő velem. Lehetett bárkivel!

Az utolsó mondat után az ajtót is erősen becsapta.

Mihály végső kétségbeesésében bekopogott az ablakon. Az az ember még csak le sem engedte az üveget, amelyen át szája mozgásáról láthatta, mit mond:

– Menj innen!

– Légy boldogtalan! – üvöltött fel Mihály. És nagy lendülettel futott vissza a padhoz, amelyen Kinga ült.

*

– Boldogulsz, fiacskám? – kérdezte anya rekedten. Sápadt volt, a szeme karikás. Szomorúnak látszott. Mintha nem is anya lenne.

– Boldogulok – felelte. Leült a kisszékre, amely az ágy mellett állt, és belefúrta az arcát anya tenyerébe.

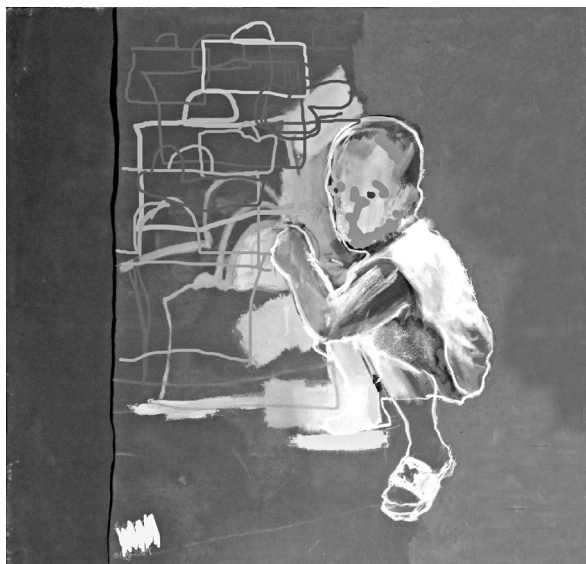
– Minden rendben lesz. Meglátod – szolt, és megsimogatta fia haját.

– Yhm. Anya... én... én...

– Mi történt? – kezdett idegeskedni az anyja. Addig nyugodt arcára kiültek a feszültség redői.

– Semmi... semmi különös – felelte Mihály. – Szeretlek – mondta neki, és eldöntötte, hogy soha, soha többé nem fog kapcsolatot keresni azzal az emberrel. A férfit, akitől a szemét és a nevét örökölte, örökre kitörölte a szívéből. Most már csak anya számított. És Kinga, aki nem kevésbé idegesen várakozott a kórház folyosóján.

Sutarski Szabolcs fordításai

Táskagyár (akril, homok, pasztell, vászon, digitális rajz)